

Representantforslag 11 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Gunnar Gundersen, Jan Tore Sanner, Arve Kambe og Svein Flåtten

Dokument 8:11 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Gunnar Gundersen, Jan Tore Sanner, Arve Kambe og Svein Flåtten om å redusere tilgangen til informasjon i skattelistene og redusere faren for tilknyttet kriminalitet

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne mener at tilgjengeligheten til informasjon om privatpersoners inntekts- og formuesforhold har gått for langt. Snoking i andres privatliv blir stadig enklere. Det er ønskelig å stoppe snokingen og styrke personvernet. Kunnskap om skatte- og inntektsforholdene i samfunnet er viktig, men det kan ivaretas på andre måter enn å legge skattelistene åpent ut til alle. Forslagsstillerne vil peke på at det har vært flere tilfeller av misbruk av skattelistene til innbrudd eller grove trusler mot vanlige borgere. I et sosialt perspektiv er det urovekkende å høre om at elever i skolen har vært utsatt for mobbing basert på foreldres inntektsforhold.

Det er et paradoks at skattelistene i år igjen legges ut fritt tilgjengelig, samtidig som det pågår saker om kriminalitet basert på offentlige skattelistes i tingretten («Plastic Fantastic»-saken). I Innst. 134 S (2009–2010) ba flertallet finanskomiteen Finansdepartementet vurdere begrensninger på hvordan pressen får tilgang til opplysningene i skattelistene og å vurdere måten skattelistene offentliggjøres på bl.a. for å begrense muligheten for å bruke skattelistene til kriminalitet. Høyre la derfor til grunn at regjeringen ville begrense tilgjengeligheten i år. Forslagsstillerne mener regjeringens passivitet er uholdbar.

Ligningsopplysninger om vanlige folks inntekter og formue, de såkalte skattelistene, er igjen søkbare på nett sammen med adresse og fødselsdata. Dette fører ikke bare til harmløs snoking, men også alvorlige identitetstyverier. Identitetstyveri er et økende problem i samfunnet. Ifølge Datatilsynet skyldes dette at mye personsensitiv informasjon er offentlig og lett tilgjengelig.

Den årlige diskusjonen om offentliggjøring av skattelistene førte til at Justisdepartementet i november 2009 ba Politidirektoratet foreta en «kriminalitets- og trusselanalyse» for å vurdere om kriminelle benytter opplysninger på skattelistene til å planlegge og gjennomføre straffbare handlinger som ran, trusler, utpressing eller grove tyverier. Politidirektoratet trekker følgende konklusjon, som Justisdepartementet har brakt videre til Finansdepartementet, og som blir en del av grunnlaget for en beslutning om eventuelle endringer:

«Gjennomgangen indikerer at det er sannsynlig at skattelistene anvendes for målretting av ulike former for kriminalitet, som ran, trusler, tyverier og bedrifter.»

Forslagsstillerne mener denne klare konklusjonen og tilsvarende svar i høringen i finanskomiteen 11. januar 2010 bør tilsi en betydelig innstramning i tilgangen til skatteinformasjon, spesielt elektronisk via enkle internettsøk og bruk av mobiltelefon. I svaret fra Politidirektoratet til Justisdepartementet har de fremlagt eksempler fra to politidistrikter der det hevdet å være sammenheng mellom straffbare handlinger og opplysninger fra skattelistene. Det ene er beskrevet slik:

«... politidistrikt har avdekket at en større straffesak, som omfattet villainnbrudd og forsøk på person-

ran, var direkte koblet til målrettet søk i skattelisterne».

Heldigvis har Finansdepartementet reagert på dette ved å forsikre at nåværende praksis vil bli nøye vurdert og varsle at reglene kan bli endret. Det står bla. følgende i svarbrevet fra Finansdepartementet:

«Dersom det skulle vise seg at det er behov for endringer, tar departementet sikte på at disse får virkning for utleggelsen av skattelister høsten 2010».

Men videre peker da også Finansdepartementet i sin kommentar på argumentene for å offentliggjøre skattelister, blant annet at hemmelighold kan gi grunnlag for spekulasjoner, og at offentliggjøring representerer en form for samfunnskontroll med ligningsmyndighetene. Forslagsstillerne er, basert på dette, veldig usikker på hva departementet og regjeringen bestemmer seg for ved neste korsvei.

Forslagsstillerne mener at problemet med mobbing i skolen kan forsterkes ved lett tilgang på skattelister via mobiltelefon og Internett. Det burde være enkelt for myndighetene å se at barn fra lavinntektsfamilier er særlig utsatt. Samtidig er muligheten til stede for at barn fra høyinntektsfamilier kan oppleve negative episoder. En undersøkelse utført av Synovate i oktober 2007 viste at kun 32 pst. av befolkningen er for dagens offentliggjøring av skattelister. Menn med høy inntekt og utdanning er mest positive til offentliggjøring. Man skal ikke undervur-

dere faren for mobbing og uheldig bruk av skattelister i skolegården.

Forslagsstillerne er opptatt av å hindre kriminalitet, mobbing og redusere snokingen som utnyttes av media, i hovedsak som ren underholdning. Det er ikke et viktig argument at oppslag i skattelister gir økonomiske bidrag til utsatte mediebedrifter. De andre hensyn må veie tyngre. Det er mulig å redusere oppslagene i skattelister ved at personen på utkikk etter skatteinformasjon må legge inn sine persondata. Videre kan personen som blir «slått opp», få et varsel om hvem som søker og når det skjedde. Det er noe tilsvarende det som gjøres for å undersøke kredittopplysninger i dag. Forslagsstillerne ber om at regjeringen strammer inn på tilgjengeligheten av skatteinformasjonen og ser på en løsning som ligner på kredittopplysningsordningen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen snarest mulig stramme inn tilgjengeligheten på inntekts- og formuesforhold om privatpersoner og se på løsninger lignende kredittopplysningsordningen, noe som vil hindre misbruk av skatteinformasjon og redusere antall oppslag kraftig.

20. oktober 2010